

**Lekebergs
kommun**

Datum:
2025-09-16

Ansvarig för revidering:
Förvaltningschef

Fastställd av:
Förvaltningschef

Ansvarig tjänsteperson:
Monica Skantz

Diarienummer:
BUN 25-404

Rutin för polisanmälningar inom skolan

Lekebergs kommun

Innehållsförteckning

Polisanmälan inom skolan	3
<i>Anmälningsskyldighet</i>	<i>3</i>
<i>När det kan misstänkas att ett brott har begåtts i samband med verksamheten</i>	<i>3</i>
<i>Övervägande skäl som talar emot en anmälan</i>	<i>3</i>
Bedömning innan polisanmälan görs	4
<i>En polisanmälan ersätter inte andra åtgärder</i>	<i>5</i>
Brott i skolmiljö	5
Frågor om brandskydd under kontorstid	8
Skadegörelse utanför ordinarie skoltid	8
Om personal begår brott	8
<i>Om övriga begår brott</i>	<i>8</i>
Att tänka på vid anmälan om brott i skolmiljö	9
Information till vårdnadshavare	9
Diarieföring av polisanmälan	9
Anmälan till Arbetsmiljöverket (utöver polisanmälan)	9

Polisanmälan inom skolan

Om det kan misstänkas att en elev på skolan har begått ett brott, ska rektorn anmäla brottet till polisen om det inte finns övervägande skäl som talar emot en anmälan. Det gäller om det kan misstänkas att ett brott har begåtts i samband med verksamheten av en elev som rektorn ansvarar för.

Detta gäller om brottet har begåtts i samband med verksamheten i förskoleklass, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller komvux. För fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet är det den personal som huvudmannen utser som ansvarar för att anmäla brott.

Det finns flera syften med polisanmälningar i skolan. Polisanmälningar är en markering mot brottslighet och en markering om att brottslighet inte ska förekomma i skolan eller fritidshemmet. Det får inte framstå som att det är godtagbart att begå brott i skolmiljön.

Anmälningsskyldighet

Den skollagsreglerade anmälningsskyldigheten i skollagen (2010:800) 6 a kapitlet 10-11 §§ syftar till att skapa tydlighet och förutsebarhet om när misstänkta brott ska anmälas, så att olika skolor och fritidshem inte förhåller sig på väsentligt olika sätt. Detta bidrar till att stärka förutsättningarna för goda förtroendefulla relationer. Anmälningsskyldigheten ses som ett led i skolans arbete med att tillförsäkra elever en trygg skolmiljö.

Rektorn kan även delegera själva utförandet av anmälan till någon med tillräcklig kompetens. Rektorn bör då alltid få information om att anmälan har gjorts för att kunna följa upp ärendet. För fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet, gäller skyldigheten den personal som huvudmannen utser.

När det kan misstänkas att ett brott har begåtts i samband med verksamheten

Rektorns ansvar att göra en polisanmälan inträder när det "kan misstänkas" att ett brott har begåtts. Det innebär att beviskravet är lågt, men kräver samtidigt att någon konkret omständighet ger stöd för misstanken. Anmälan ska göras även om det inte är klart vilken elev som kan misstänkas för brottet.

Det finns ingen skyldighet att dokumentera beslut om polisanmälan.

Rektor har ingen lagstadgad dokumentationsskyldighet gällande beslut om polisanmälan och eventuella överväganden.

Övervägande skäl som talar emot en anmälan

Huvudregeln är att alla misstänkta brott i samband med verksamheten som begåtts av någon som är elev ska anmälas till polisen. En anmälan ska dock inte göras om det finns övervägande skäl som talar emot det. Det innebär att rektorn, innan en polisanmälan görs, alltid behöver göra en helhetsbedömning där ett

antal olika faktorer kan behöva beaktas. Undantag från anmälningsskyldigheten får bara ske om denna helhetsbedömning visar att det finns övervägande skäl som talar emot att en polisanmälan görs. Dessa kan vara:

- **Bagatellartade brott vid enstaka tillfällen**

Exempel kan vara att en elev klottrar på en bänk vid enstaka tillfälle eller knuffar en annan elev utan att någon skadas. Vad som räknas som bagatellartad brottslighet bedöms utifrån fler faktorer, inte enbart brottets straffvärde. Sådana händelser hanteras bäst inom ramen för skolans dagliga arbete och dialog med elev och vårdnadshavare.

- **Elevens ålder och mognad**

Om eleven är yngre än 15 år, alltså inte straffmyndig, bör det inte automatiskt ses som ett skäl att avstå från anmälan. Men i vissa fall kan ålder och mognad väga in i bedömningen.

- **Barnets bästa**

Barnets bästa ska alltid beaktas vid en anmälan. Det är särskilt viktigt när ett barn är brottsoffer för ett annat barns gärningar. Som huvudregel anses det inte strida mot barnets bästa att skolan polisanmäler misstänka brott som sker i samband med verksamheten – med undantag för mindre allvarliga händelser.

- **Sekretess och tystnadsplikt**

I vissa fall kan anmälan innebära att mycket känsliga uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt röjs. Om brottet är relativt lindrigt behöver detta vägas mot det skydd som sekretessen eller tystnadsplikten ger. Brottets allvar måste alltså ställas mot det intresse som riskerar att skadas.

Bedömning innan polisanmälan görs

Innan rektorn fattar beslut om anmälan behöver en samlad bedömning göras över den aktuella situationen och de inblandade parterna. Bedömningen görs utifrån huvudregeln att misstänkta brott som sker i samband med verksamheten ska polisanmälas, samt de undantag som kan bli aktuella. Även andra faktorer kan behöva vägas in innan rektorn fattar sitt beslut. Bedömningen bör göras utifrån följande:

- **Barnets bästa.** Barnets bästa ska alltid stå i centrum vid bedömningen, både när barnet är misstänkt och när det är brottsoffer.
- **Brottets allvarlighetsgrad.** Ju allvarligare brott, desto starkare skäl att anmäla.
- **Ålder och mognad.** Att en elev är under 15 år och därmed inte straffmyndig är inte i sig ett skäl att avstå anmälan. Men ålder och mognad kan påverka helhetsbedömningen.
- **Sekretess och tystnadsplikt.** Om en anmälan innebär att känsliga uppgifter röjs, särskilt vid lindrig brottslighet, måste detta vägas mot brottets allvar.

- Elevens behov eller funktionsnedsättning. Elever med funktionsnedsättning kan påverkas särskilt av en polisanmälan. Behov av stödinsatser ska uppmärksammas tidigt. Samtidigt får funktionsnedsättningen inte i sig vara ett skäl att avstå från anmälan. En utebliven anmälan riskerar att leda till att elever utnyttjas för brottsliga handlingar eller att brottsoffer inte får upprättelse.
- Beviskrav. Rektorns skyldighet att anmäla inträder när det "kan misstänkas" att ett brott har begåtts. Det innebär ett lågt beviskrav, men det måste finnas någon konkret omständighet som ger stöd för misstanken. Det är inte nödvändigt att veta exakt vilken enskild elev som begick brottet om flera var inblandade.

En polisanmälan ersätter inte andra åtgärder

En anmälan till polisen ersätter inte andra åtgärder som skolan eller fritidshemmet är skyldig att vidta. Personalen kan behöva agera med stöd av andra regler, till exempel genom att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling eller göra en orosanmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att eleven far illa. Dessa åtgärder kan behöva vidtas parallellt med en polisanmälan.

Brott i skolmiljö

Vanligt förekommande brott i skolmiljö

- Misshandel enligt Brottsbalken 3:5§
- Olaga hot enligt Brottsbalken 4:5§
- Ofredande enligt Brottsbalken 4:7§
- Sexuellt ofredande enligt Brottsbalken 6:10§
- Skadegörelse enligt Brottsbalken 12:1§
- Stöld och ringa stöld enligt Brottsbalken 8:1§
- Rån enligt Brottsbalken 8:5§
- Olaga intrång enligt Brottsbalken 4:6§
- Narkotikabrott enligt Narkotikastrafflagen 1§

Att tänka på vid tillgreppsbrott

Vid exempelvis stöld av mobiltelefoner bör skolan komma överens med målsägaren/vårdnadshavare om vem som gör anmälan eftersom det vanligen underlättar för polisen om det i anmälan framgår uppgifter som tillverkningsnummer, märke och osv. Oavsett vem som anmäler bör det ske skyndsamt.

Att säkra bevis

När det finns bevis är det viktigt att dessa kan säkras av polis, till exempel vid skadegörelse brott genom klotter där det kan finnas kvarlämnad sprayburk, eller vid brand där det kan finnas tändmaterial. Dessa föremål bör inte vidröras innan polis anländer, men om föremålen måste flyttas/tas omhand innan polis anländer bör det ske med minsta möjlig beröring, använd i dessa fall engångshandskar. Rådgör gärna med polis innan föremål flyttas.

Vittnesplikt

Regler om vittnesförhör finns i rättegångsbalkens 36 kapitel (SFS 1942:740). Vittnesplikt innebär att den som sett eller uppmärksammat händelsen är den som ska vittna. I vårt rättssystem råder vittnesplikt vilket innebär att den som blivit kallad att infinna sig vid ett vittnes förhör är skyldig att vittna. Underåriga är inte undantagna från vittnesplikt. Domstolen kan befria en underårig från vittnesplikt (36 kap 4 § RB) om man befarar att den unge på grund av sin låga ålder kan ta skada av att vittna.

Underlåtelse att anmäla brott

Vissa kategorier av brott är enligt brottsbalkens 23:e kapitel sådana att det finns en lagstadgad skyldighet att förhindra/avslöja dessa om det kan ske utan fara för en själv eller ens närmaste. Vad som ska anmälas eller avslöjas är brott som är å färde, det vill säga som pågår eller är på väg att ske. Ett brott som har kommit till fullbordan är i regel inte längre å färde. Anmälan och avslöjandeskyldigheten gäller alltså endast medan brottet pågår. De mest allvarliga brotten såsom mord eller liknande innebär ett sådant ansvar. Det är straffbart att strunta i att anmäla/avslöja brott som: grov misshandel, våldtäkt mot barn, olaga frihetsberövande, rån, våldtäkt och grov skadegörelse.

Olaga intrång på skolor

Skolan är ingen offentlig plats. Det innebär att utomstående personer inklusive elever från andra skolor INTE har rätt att besöka skolan utan särskilt tillstånd. Besökstillstånd lämnas av verksamhetschef/rektor. Om besökare inte lämnar skolan vid tillsägelse ska polisen kontaktas.

Klotter

Klotter är ett skadegörelsebrott som kan ge fängelse i upp till sex månader. Vid grov skadegörelse kan fängelse i upp till fyra år förekomma. Anmälan och foto på klotter kan bifogas anmälan.

Grövre våld i skolan

Det är ovanligt med väpnat våld i skolan. Kris- och beredskapsplaner ska dock vara uppdaterade utifrån skolverkets stödmaterial. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tillsammans med Polismyndigheten och Centrum för våldsbejakande extremism gett ut stödmaterial *Våldshandlingar med stora konsekvenser i skolan*.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning, och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Att förebygga och att tidigt upptäcka tendenser till våldsbejakande extremism har blivit allt viktigare och samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och polis är betydelsefullt. Arbetet kring demokrati och mänskliga rättigheter, som är ett av grunduppdragen i lärande miljö, är betydande i det långsiktiga förebyggande arbetet. Som stöd i arbetet finns ett nationellt center mot våldsbejakande extremism; CVE. Stödtelefon för yrkesverksamma via nationella center mot våldsbejakande extremism telefon 08-527 44 290, 9–15 helgfria vardagar.

Hatbrott

Hatbrott är ett kriminellt uttryck för intolerans. Hatbrottsstatistiken innefattar hatbrott utifrån gärningspersonens motiv till etnisk bakgrund, religiös tro, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Läs mer på Brå - Hatbrott och Handlingsplan mänskliga rättigheter.

Vuxnas sexuella kontakter med barn

Sexuella kontakter med barn via Internet, eller "grooming" som det ofta kallas i Sverige, kan innebära olika saker; sexuellt ofredande på olika sätt via chattmeddelanden, hen som blottar sig framför webbkamera, hen som försöker få barn att posera framför webbkamera och/eller hen som försöker få barn att lämna ut sitt mobilnummer för att få till telefonsex eller videosamtal via mms. I vissa fall försöker hen betala för sexuella tjänster, i andra utvecklar man en vänskaps relation för att senare träffas och förgripa sig på barnet i verkligheten.

Sexuella trakasserier

Diskrimineringslagen beskriver sexuella trakasserier som "ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet". Sexuella trakasserier sker på många olika platser och det sker mellan barn, men barn blir också utsatta av personal i lärande miljö. Det är av stor vikt att alla i lärande miljö reagerar på sexuella trakasserier och arbetar med aktiva åtgärder även på strukturell nivå för att förebygga. Skolverket visar på att skolans ledning och anställda måste arbeta med att förbättra sexualundervisningen och göra den mer inkluderande. Det visar även på vikten av ett normmedvetet förhållningssätt för att bygga tillitsfulla relationer.

Diskrimineringslagen beskriver sexuella trakasserier som "ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet". Sexuella trakasserier sker på många olika platser och det sker mellan barn, men barn blir också utsatta av personal i lärande miljö. Det är av stor vikt att alla i lärande miljö reagerar på sexuella trakasserier och arbetar med aktiva åtgärder även på strukturell nivå för att förebygga. Skolverket visar på att skolans ledning och anställda måste arbeta med att förbättra sexualundervisningen och göra den mer inkluderande. Det visar även på vikten av ett normmedvetet förhållningssätt för att bygga tillitsfulla relationer.

Bötning/utpressning

Så kallad bötning har ofta visat sig vara bland de första stegen på en kriminell bana. Men det finns inget brott som heter "bötning". I lagens mening rubriceras brottet som utpressning, försök till utpressning, våld/misshandel och olaga hot var för sig eller tillsammans. Denna typ av brott ska skolan se mycket allvarligt på och anmäla.

Droger

Skolan har ett viktigt uppdrag att verka för en drogfri skola. Alla i skolan har ansvar för att reagera och agera, samt att arbeta för att uppnå en drogfri skola. Viktigt är processerna; upptäcka, förebygga och rutiner för åtgärder. Alla i skolan i alla skolformer är skyldiga att uppmärksamma skolledning/elevhälsa om det finns misstanke om att en elev brukar ANDT(Alkohol, Narkotika, Doping och Tobak). Det är enligt Narkotikastrafflagen brottsligt att inneha/bära på, bruka/använda och förvara narkotika. Vid misstanke om langning av alkoholhaltiga drycker eller langning av narkotiska preparat ska detta anmälas till polis. Tips och information går att lämnas till polisen via polisen.se. Som uppgiftslämnare kan man begära att få vara anonym. Om misstanke om brott gäller en specifik elev ska en orosanmälan göras till socialtjänsten.

Skolbränder

Erfarenhet visar att "skolbränder" nästan alltid föregåtts av bränder i papperskorgar etc. Det visar sig oftast också att vid huvuddelen av de bränder som sker på skolor misstänker någon i personalen vem som förorsakat dem. Det är viktigt att dessa misstankar kommer till polisens och räddningstjänstens kännedom. Att anlägga en brand i skola rubriceras som mordbrand. Det är synnerligen angeläget att alla typer av bränder anmäls till polisen såväl som räddningstjänsten samt till KIA – kommunens anmälningssystem. Här finns mer information; Brandskydds föreningen anlagd brand.

Frågor om brandskydd under kontorstid

Vid frågor kopplat till brandskydd kontakta kommunens säkerhetschef eller Nerikes brandkår på telefon 010-176 20 00.

Skadegörelse utanför ordinarie skoltid

Skadegörelse utanför ordinarie verksamhet anmäls av fastighetsägaren.

Om personal begår brott

Om en brottslig handling utförts av någon i personalen är det skolchef som ska polisanmäla händelsen. Inför eventuell polisanmälan av personal förs dialog med Lekebergs kommuns HR- avdelning.

Om övriga begår brott

Brott kan också begås av andra, förutom elever och personal, som besöker skolan. I dessa fall är det rektor som polisanmäler händelsen.

Att tänka på vid anmälan om brott i skolmiljö

Det är viktigt att en anmälan sker skyndsamt, helst samma dag som brottet har begåtts, eller kommit till skolans kännedom. Vid brott mot person bör polis kallas till platsen.

En anmälan ska innehålla en kort redogörelse för det inträffade, men inget ställningstagande. Skolan ska inte utreda händelsen i polisiär mening; skolan ska endast dokumentera skador. Se till att få med namnuppgifter i anmälan.

Fokus ska vara på handlingen och inte på personen som begått brottet. Skolan ska inte göra några utredningsåtgärder som kan ligga inom polisens verksamhet. Skolan ska i sin anmälan endast objektivt beskriva händelsen som föranleder anmälan, och i övrigt göra vad som krävs enligt skollag och skolans plan mot kränkande behandling.

Information till vårdnadshavare

Rektor har enligt skolförfattningarna ett särskilt ansvar för att kontakt upprätts mellan skola och hem om det uppstår problem och svårigheter för en omyndig elev i skolan. När det kommit till skolans kännedom att en elev blivit utsatt för ett brott på skoltid ska skolan skyndsamt ta kontakt med den utsatta omyndiga elevens vårdnadshavare och berätta om det inträffade. I samband med skolans polisanmälan mot en elev ska rektor informera omyndig elevs vårdnadshavare om detta utan dröjsmål.

Diarieföring av polisanmälan

Polisanmälan ska diarieföras i Platina.

Anmälan till Arbetsmiljöverket (utöver polisanmälan)

Vid hot och våld ska utöver polisanmälan alltid anmälan ske till Arbetsmiljöverket av rektor. Anmäl också ärendet i kommunens system för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Det är viktigt att rektor tillsammans med lärare, elever och övrig personal utifrån det systematiska arbetsmiljöarbetet identifierar riskkällor och gör en riskbedömning beträffande hot och våld och i förebyggande syfte vidtar åtgärder.

Rutiner för hur man hanterar en hot- och våldssituation ska finnas och dessutom ska varje skola ha en uppdaterad krishanteringsplan på sin enhet. Lekebergs

kommun har en kommunövergripande riktlinje för hot och våld som kan anpassas efter behov.